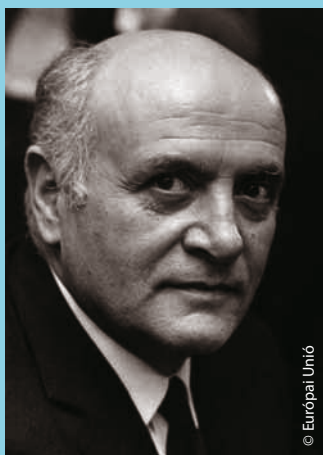

Altiero Spinelli: egy hajthatatlan föderalista

Altiero Spinelli 1907 - 1986

Altiero Spinelli olasz politikus az Európai Unió egyik alapítója, nevéhez fűződik az Európai Parlament föderatív európai uniót szorgalmazó szerződésjavaslata, a Spinelli-terv. A terv, amelyet 1984-ben túlnyomó többséggel elfogadott az Európai Parlament, az 1980-as és 90-es évek európai szerződéseinek egyik fontos ihletőjévé vált.

Spinelli 17 éves korában belépett a kommunista pártba, emiatt 1924 és 1943 között a fasiszta rezsim bebörtönözte. A második világháború után Olaszországban megalapította a föderalista mozgalmat.

De Gasperi, Spaak és Monnet tanácsadójaként sokat tett az európai egyesítésért. Tapasztalt esküdként az európai eszmét az oktatás területén is hirdette és létrehozta a római Külügyi Intézetet.

1970 és 1976 között az Európai Bizottság belpolitikáért felelős tagja volt. Mielőtt 1979-ben az Európai Parlament képviselőjévé választották, három évig volt kommunista párti képviselő az olasz parlamentben.

A kezdetek

Altiero Spinelli 1907. augusztus 31-én született egy szocialista elveket valló római családban. Az olasz kommunista pártban már igen fiatalon aktív szerepet vállalt. 1926-ban a pártban végzett tevékenységéért letartóztatták és Mussolini fasiszta különleges törvényszéke 16 év 8 hónap szabadságvesztésre ítélte, melyből tíz évet börtönben, hat évet pedig elzárásban töltött. Ez idő alatt egyszer sem volt hajlandó megtagadni elveit és bünbánást tanúsítani, jóllehet ezzel szabadon engedték volna. Börtönévei alatt lázasan képezte magát és a nemzetek feletti integráció lelkes szószólója lett. A Kommunista Párt néhány politikai állásfoglalását kritikával illette, majd a pártból való kiábrándulása, valamint a tanulmányai során elsajátított ismeretek miatt Spinelli szakított a kommunistákkal és a föderalista ügy mellé állt. Föderalista szemlélete Ventotene apró szigetén töltött rabsága idején kezdett körvonalazódni. Meggyőződése, hogy egy páneurópai föderalista mozgalom segítségével a nacionalizmus pusztítása megállítható lenne, egyre erősebbé vált.

A Ventotenei kiáltvány

A Ventotene szigetén eltöltött idő alatt számos föderalista gondolkodó munkáit elolvasta. Az ezekben foglalt gondolatok és meglátások alapján politikai fogolytársaival közösen megfogalmazta a Ventotenei kiáltványt, amelyben a hangsúlyt föderalista világgépére és Európa jövőjére helyezi. A kiáltvány egyike az európai alkotmány létrehozását szorgalmazó dokumentumoknak. Az eredetileg „Egy szabad és egyesült Európa felé” címet viselő kiáltvány szerint a fasiszta hatalmak feletti győzelem egészen addig mit sem ér, amíg az más szövetségekkel ugyan, de a régi Európa független nemzetállami rendszerének visszaállítása jegyében történik. Mindez csak egy újabb világháborúhoz vezetne. A kiáltvány emellett javasolta az európai államok nemzetek felett álló szövetségének létrehozását, amelynek elsődleges célja, hogy az európai államok érdekei olyan szinten összefonódjanak, hogy az minden további háborút ellehetlenítsen.

A föderalista mozgalom

1943-as szabadulása után írásai az általa még ebben az évben létrehozott Európai Föderalista Mozgalom (Movimento Federalista Europeo) programjával szolgáltak. A 40-es és 50-es években Spinelli az egységes Európát célként kitűző föderalista eszmék elkötelezett hirdetője lett. Ebben az időben éles hangon bírálta, hogy az európai integráció folyamata csak lassan haladt előre. Úgy látta, hogy az OECD-hez és az Európa Tanácshoz hasonló szervezetekben a teljes nemzeti szuverenitás megőrzését támogató kormányközi részvétel nem elegendő, ezért rendíthetetlenül kiállt a további integráció szükségessége mellett. Politikai tanácsadóként például Alcide de Gasperi akkori olasz miniszterelnököt sikerült meggyőznie arról, hogy az Európai Védelmi Közösség felállítása mellett érveljen – jóllehet ez végül Spinelli legnagyobb csalódására elbukott.

A Crocodile Klub

Az 1960-as években Spinelli kormánytanácsadóként és kutatóként dolgozott, létrehozta a római Külügyi Intézetet, majd 1970–1976 között az Európai Bizottság tagja volt. 1979-ben európai parlamenti mandátumot szerzett, ahol ismét lehetősége nyílt arra, hogy egy szövetségi államhoz hasonlatos Európáról alkotott elképzeléseit népszerűsítse. 1980-ban Crocodile Club néven néhány hasonló gondolkodású képviselőtársával együtt létrehozta az általuk gyakran látogatott strasbourgi „Au Crocodile” nevű étteremről elnevezett klubot, amely egy új európai szerződés megalkotását sürgette. A klubtagok a Parlamentben egy különbizottság felállítását indítványozták, amelynek feladata az Európai Unióról szóló új szerződés – a tartalomtól függetlenül európai alkotmány címmel történő – elkészítése lett volna.

A Spinelli-terv

1984. február 14-én az Európai Parlament elsöprő többséggel elfogadta Spinelli javaslatát, jóváhagyva az „Európai Unió létrehozásáról szóló szerződéstervezetet”, közismertebb

nevén a Spinelli-tervet. Noha a tagállami parlamentek rendre elutasították, a dokumentum mégis az egységes piacra való előkészület jegyében megszületett 1986-os Egységes Európai Okmány, valamint az Európai Unió létrehozásáról szóló 1992-es Maastrichti Szerződés alapjának tekinthető. Spinelli lelkesedése François Mitterrand francia elnököt is meggyőzte arról, hogy Európa kormányközi szemléletű megközelítésétől eltérő bármely más vélekedéssel szemben legyűrje hazája ellenszenvét. Ezzel több európai kormányban ismét előtérbe került az európai integráció további elmélyítése.

Noha ambiciózus elképzeléseinek csak egy része vált valóra, Altiero Spinelli fáradhatatlanul dolgozott egy olyan, nemzetek feletti európai kormány létrehozásán, amellyel nemcsak a jövő háborús konfliktusai kerülhetők el, de a kontinens valamennyi országa egy egységes Európába terelhető. Gondolatai számos változást ihlettek az Európai Unióban, így az Európai Parlament jelentősen hatáskörét kibővítését. A föderalista mozgalom tagjai eközben mind a mai napig rendszeresen összegyűlnek Ventotene szigetén. Altiero Spinelli 1986-ban hunyt el. Nevét az Európai Parlament brüsszeli főépülete viseli.

1984: Spinelli az Európai Parlamentben, röviddel a föderális Európáról szóló tervének elfogadása után